

Ekosofias Nyhetsbrev

SEPTEMBER 2016 - TJUGOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

KOLDIOXIDHALTEN I LUFTEN HAR NU PERMANENT PASSERAT 400 PPM TVÅ MILJONER ÅR SEDAN DEN VAR SÅ HÖG SENAST

Forskare på amerikanska NOAA:s (National Oceanic and Atmospheric Administration) Mauna Loa Observatory på Hawaii har meddelat att koldioxidhalten i luften under september månad i genomsnitt låg över 400 ppm.

Då september är den månad på året som koldioxidhalten är som lägst betyder detta att vi nu permanent, eller åtminstone för väldigt lång tid framöver, har passerat denna tröskel. Det vill säga att vi aldrig mer kommer att ha en koldioxidhalt som är lägre än 400 ppm. Detta beror på att det nu finns så mycket koldioxid i luften så att även om vi minskar våra koldioxidutsläpp så kommer inte halten att sjunka. VICE skriver:

"Even if efforts to reduce emissions are so successful that we stop burning fossil fuels and put an end to deforestation (a scenario so unlikely nobody is proposing it), there is no feasible way of removing the huge amounts of carbon we've already released into the atmosphere. This means the 400 parts per million are here to stay, far into the foreseeable future."

Vi får gå tillbaka 2 miljoner år i tiden för att hitta en tid då jorden hade så här höga koldioxidhalter i luften. Innan industrialiseringen låg koldioxidhalten på mellan 170 – 290 ppm i 400 000 år men sedan 1950 fram tills idag har halten ökat från 310 till över 400 ppm.

Feber.se

PARISAVTALET KLART ATT TRÄDA I KRAFT

Med stora ord och glada leenden har nu även EU-parlamentet slutligt röstat ja till fjolårets stora klimatuppgörelse i Paris.

FN:s generalsekreterare Ban Ki-Moon fanns på plats i Strasbourg när EU-parlamentet gjorde sin del i ratifikationsprocessen.

– I mänsklighetens namn och för framtida generationers skull uppmanar jag er att stödja en snabb ratificering av Paris-avtalet. Låt oss ta ett historiskt steg! Det här är vår chans att placera oss på vägen mot en säkrare framtid, talade Ban inför ledamöternas omröstning.

Liknande vackra ord hördes även från EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker och merparten av parlamentets partigrupper. Omröstningen vanns sedan med klara 610 röster mot 38.

Även Sveriges klimatminister Isabella Lövin (MP) är nöjd. "Det här är en av de mest positiva nyheterna på senare år när vi lever i en tid av väldigt stora utmaningar", sa hon på en pressträff efter mötet.

– Vi har varit pådrivande under hela klimatförhandlingarna för att det skulle bli ett avtal, och när nu världens länder så snabbt ratificerar – alltså följer upp avtalet – då vore det ganska pinsamt om inte EU vore med vid bordet, säger Lövin.

EU:s ratificering gör att avtalet nu godkänts av fler än 55 länder som står för mer än 55 procent av världens utsläpp vilket innebär att Parisavtalet kan träda i kraft inom 30 dagar och därmed bli rättsligt bindande i tid till klimattoppmötet i Marocko i november. EU:s ratificering betyder också att EU kan gå till klimatförhandlingarna som en aktiv part, vilket inte hade varit möjligt om EU inte ratificerat avtalet i tid.

Det avtal som nu ratificerats av EU innebär att länderna förbinder sig att arbeta för att begränsa temperaturökningen till väl under 2 grader, med sikte på 1,5 grader. I september valde USA och Kina, som tillsammans står för 38 procent av världens utsläpp, gemensamt att godkänna avtalet.

FACIT: MINDRE KÄRNKRAFT, MER FÖRNYBART

En allt större andel av elen i Sverige kommer från förnybara källor. Det gäller både den el som tillverkas i Sverige och den el som används.

Ny Tekniks sammanställning av elförsäljningen från de 20 största elhandelsbolagen i Sverige visar en tydlig trend: den kärnkraftsel som såldes i Sverige under 2015 har minskat från 35,7 TWh till 28,38 TWh, jämfört med 2014.

Elen från förnybara källor har ökat från 52,7 TWh till 62,52 TWh. Däremot ligger den försålda elen från fossila källor kvar på 9,18 TWh, jämfört med 9,3 TWh året innan.

Ny Tekniks kartläggning bygger på företagens egna uppgifter om hur mycket el de sålt under 2015, och hur den fördelar sig på olika källor. Kartläggningen handlar om den el som faktiskt såldes och användes i Sverige, men trenden med minskad kärnkraft går också igen på produktionsidan.

Statistik från Svensk Energi visar att de svenska kärnkraftverken minskade sin produktion med 13 procent mellan 2014 och 2015, från 62,2 TWh till 54,4 TWh. Samtidigt ökade vattenkraften från 63,4 TWh till 74 TWh och vindkraften från 11,5 till 16,6 TWh.

Om Sverige bara skulle använda den grönaste elen som tillverkas i landet skulle vi nu kunna ha 80 procent förnybar el och 20 procent kärnkraft. Om vindkraftsproduktionen fortsätter öka i samma takt så skulle ett mål med 100 procent förnybar el kunna vara inom räckhåll om några år.

KANADA SÄTTER PRIS PÅ KOLDIOXIDUTSLÄPP

Kanadas regering planerar att införa ett pris på koldioxidutsläpp. Från och med 2018 ska ett ton kosta 10 kanadensiska dollar (65 kronor), och sedan ska priset höjas med tio dollar per år till 2022.

Förslaget innebär att landets tio provinser antingen kan införa en koldioxidskatt eller handel med utsläppsrätter. Provinserna får behålla intäkterna från systemet. Men om de inte gör varken eller kan de istället få betala till staten. Premiärminister Justin Trudeau vann parlamentsvalet i fjol med ett löfte om att göra mera för att skydda miljön.

Åtgärderna ska bidra till att Kanada uppnår de utsläppsmål som slås fast i Parisavtalet om klimatet, men bedömare tror att landet knappast kommer att nå klimatmålen, delvis på grund av ökade utsläpp från energisektorn i landet. Redan 2008 införde en av landets provinser, British Columbia, en koldioxidskatt som nu uppgår till 30 dollar per ton. Provinsen Alberta har tidigare sagt att man ska ha en koldioxidskatt på 20 dollar per ton på plats till nästa år. I båda provinserna gäller skatten för bensin, diesel, naturgas och propan.

ETT STEG NÄRMARE EN INTERNATIONELL LAG MOT MILJÖFÖRSTÖRELSE

Internationella Brottsmålsdomstolen i Haag beslutat att börja ta sig an miljöbrott är ett viktigt steg mot ett införande av en internationell ekocidlag. Det anser organisationen End Ecocide on Earth som arbetar för att inkludera allvarliga brott mot miljön som ett femte brott inom Romstadgan.

En ekocidlagstiftning skulle innebära en rättsligt bindande ansvarsprincip för massförstörelse av miljön. Enligt organisationen End Ecocide on Earth skulle till exempel Indonesiens palmolja-plantager och Talvivaara-gruvan i Finland kunna vara möjliga fall av ekocid. Nyligen beslutade Internationella Brottsmålsdomstolen i Haag, ICC, som i vanliga fall hanterar krigsbrott och brott mot mänskligheten, att också ta sig an miljöbrott. End Ecocide on Earth menar att det är ett viktigt steg för att vi ska få en internationellt gällande ekocidlag.

– Då Romstadgan, som styr Internationella Brottsmålsdomstolens arbete, förhandlades var ekocid med som ett av brotten mot freden. Det ströks i sista stund. Det nya beslutet är på så sätt ett steg mot att inkludera en lag som nu saknas. Idag, 20 år senare, är kopplingarna så mycket tydligare mellan förstörda ekosystem, människors svårigheter att fylla grundläggande behov och konflikter och migration.

Aktuell Hållbarhet

FOSILFRITT I TANKEN MINSKADE UTSLÄPPEN FRÅN RENOVAS BILAR

Koldioxidutsläppen från Renovas sopbilar har minskat ned 10 000 ton sedan man för drygt ett år sedan gick över till fossilfritt bränsle.

De allra flesta av de 220 fordonen i sopbilsflottan går i dag på så kallad HVO-bränsle, som är en ersättare för diesel. HVO-bränslet tillverkas av slaktavfall, vilket innebär en mycket lägre (upp till 90 procent) klimatpåverkan än fossil diesel.

– HVO är förnybart och effektivt. Bränslet har ungefär samma tekniska egenskaper som vanlig diesel, vilket innebär att det kan användas i våra befintliga dieselfordon och förbrännas med hög verkningsgrad, säger Hans Zackrisson, strategisk utvecklingschef på Renova.

Vårt Göteborg

SKANSKA LANSERAR NYA LASTBILAR FÖR STADSPROJEKT

Göteborg står inför flera stora centrala infrastrukturprojekt där tillgänglighet, hållbarhet och säkerhet är kritiska frågor. Skanskas anläggningsverksamhet i väst har därför tillsammans med Volvo Lastvagnar och JH Entreprenad utvecklat ett nytt miljöfordon, speciellt framtaget för trånga stadsprojekt.

I jämförelse med en traditionell trailer är miljöfordelarna hos det nya fordonet flera. Den drivs av förnybart HVO-bränsle utan palmolja, den har fördubblad lastkapacitet och totalutsläppet är mindre. Den ökade lastkapaciteten gör att det totala antalet transporter minskar och därmed även slitaget på vägnätet och buller i omgivningen.

– Vi tyckte det var dags att göra något rejält. Skanska, liksom våra kunder, har högt satta mål inom klimatområdet. Det här är ett av flera steg i rätt riktning, säger Markus Arvidsson, regionchef Väg och Anläggning Väst på Skanska Sverige.

Förutom fördelarna inom miljö och säkerhet har den nya lastbilen en oslagbar svängradie, vilket gör att den passar utmärkt i centrala stadsmiljöer.

Fastighetssverige

OSLOS NYA KLIMATBUDGET: HALVERADE UTSLÄPP PÅ FYRA ÅR

Oslo ska halvera utsläppen av växthusgaser på fyra år. Det framgick när Oslos styrande politiker presenterade sin första klimatbudget. Oslos klimatbudget sätter upp ett antal mål för att begränsa utsläppen från bilar, bostäder och företag i staden. Oslo beslutade redan förra året att införa en bilfri innerstad, i klimatbudgeten utvecklas klimatarbetet vidare.

De minskade utsläppen ska genomföras genom ett antal projekt, huvudsakligen riktade mot transporter och energianvändning. I klimatbudgeten definieras 42 prioriterade åtgärder, som tillsammans uppges minska utsläppen i Oslo med närmare 600 000 ton koldioxid.

– Det som är verkligt unikt med vår klimatbudget är att vi identifierat exakt vem som är ansvarig för genomförandet av varje åtgärd och hur varje åtgärd ska finansieras. För första gången kommer hela kommunen att ställas till svars för utsläppen och ansvara för de åtgärder som ska genomföras, säger Oslos miljö- och transportborgarråd Lan Marie Berg till Aktuell Hållbarhet.

Oslo stad kommer att redovisa resultaten av åtgärderna i årliga rapporter. Lan Marie Berg säger att kostnaderna för hela fyraårsperioden inte är fastslagna, men att klimatåtgärderna i budgeten för 2017 har fått anslag om 225 miljoner norska kronor. I den summan ingår ett tillskott om 79,5 miljoner norska kronor till Oslos kollektivtrafik.

Vad tycker Osloborna om klimatbudgeten?

– Klimatbudgeten är fortfarande relativt okänd för många, men den fick ett positivt mottagande när vi presenterade den. Jag tror att många uppskattar att vi gör klimatpolitiken offentlig och öppen och att vi bjuder in näringslivet i arbetet

"NORDEN BÖR GÅ FÖRE MED FÖRBUD MOT FTALATER"

Om inte EU lyckas införa ett förbud mot användning av hormonstörande ftalater före utgången av 2017 bör Norden införa ett motsvarande förbud för nordiska produkter. Det är ett av de konkreta förslag för en giftfri vardag som Nordiska rådet riktar till de nordiska regeringarna.

Rådet föreslår ett generellt förbud i EU mot de fyra hormonstörande ftalaterna DEHP, DBP, BBP och DIBP i produkter som barn kommer i kontakt med. Om EU inte åstadkommer ett generellt förbud under 2017 är förslaget att de nordiska regeringarna inför ett generellt förbud mot dessa ftalater från och med 2019. Hanna Kosonen (C), ordförande i utskottet för ett hållbart Norden, ser många möjligheter till en tryggare vardag i den rekommendation som nu ligger på bordet.

–En stor källa till farliga ämnen i inandningsluften ligger i byggmaterialen. Därför rekommenderar vi även de nordiska regeringarna att ta fram regler mot användning av hälsoskadliga kemikalier i material som används för golv-, vägg- och innertaksektioner, säger Hanna Kosonen.

För att underlätta och främja utfasningen av oönskade kemikalier föreslår Nordiska rådet vidare att de nordiska regeringarna inrättar en officiell nordisk lista över dessa kemikalier. Man förespråkar även ett nordiskt kunskapscenter för en giftfri vardag, vars uppgift är att hitta giftfria substitut till de giftiga ämnen som omger människor i vardagen.

REGERINGEN VILL BEGRÄNSA ANVÄNDNINGEN AV BEKÄMPNINGSMEDEL

Regeringen anmäler nya regler till EU-kommissionen som ska begränsa användningen av kemiska växtskyddsmedel kort tid före skörd. "Det här initiativet är en del i arbetet för en giftfri vardag där regeringen bland annat vill minska risken för att kemikalierester hamnar i livsmedel", skriver miljöminister Karolina Skog i ett pressmeddelande. Ett av de ämnen som används för ogräsbekämpning är glyfosat vars miljö- och hälsoeffekter utreds av EU för närvarande.

PREMIEPENSIONSFONDER MED HÅLLBARHETSPROFIL BILLIGARE OCH BÄTTRE

Premiepensionsfonder klassade som miljömässigt eller etiskt hållbara hade i slutet av 2015 både lägre avgifter och högre avkastning de senaste fem åren än övriga fonder. Det enligt Pensionsmyndigheten som analyserat premiepensionsfonder med så kallad M/E-märkning.

"Det är tydligt att hållbara fonder har lägre avgifter än övriga fonder. Detta gäller oavsett om man tittar på kapitalviktade- eller oviktade genomsnittliga avgifter", säger Niklas Näsström, finansanalytiker på Pensionsmyndigheten, i en kommentar.

Även när det gäller avkastningen så har hållbara fonder uppvisat en högre genomsnittlig avkastning än övriga fonder, både de senaste 36 månaderna och i genomsnitt de fem senaste åren. Detta gäller för samtliga fonder. Ser man till de olika fondtyperna är det samma resultat för aktiefonder, blandfonder och generationsfonder.

GÖTEBORGS GRÖNA OBLIGATIONER FÅR KLIMATPRIS AV FN

Göteborgs Stad får FN:s klimatpris "Momentum for change" 2016 för sina gröna obligationer. "Vi är väldigt stolta för det här prestigefyllda priset. Göteborg har hög ambition när det gäller hållbarhet och här har vi fått ihop dimensionerna ekonomi och ekologi på ett bra sätt, säger stadsdirektör Eva Hessman. Göteborgs Stad var första stad i världen med att införa gröna obligationer år 2013. Tanken är att kunna koppla ihop investerare som profilerar sig på miljö med hållbarhetsprojekt som behöver finansiering.

– I gröna obligationer kan vi koppla mätbar hållbarhet till lånet, och vi har märkt ett jättestort intresse hos finansörerna för själva investeringsprojekten. Det är ett nytt sätt att tänka finansiering, säger Magnus Borelius, finanschef på stadsledningskontoret och upphovsman till de gröna obligationerna. Hittills har Göteborgs Stad gett ut gröna obligationer till ett sammanlagt värde av 4,3 miljarder kronor. Satsningen på gröna obligationer har fått stor

internationell uppmärksamhet och Göteborgs Stad har haft en viktig roll att utveckla konceptet tillsammans med bland annat Världsbanken.

HÅLLBARHETSFRÅGAN AVGÖRANDE FÖR BÖRSBOLAGENS FRAMGÅNG

Miljö och klimatfrågan är det hållbarhetsområde som kommer att ligga högst upp på företagens agenda om fem år, följt av socialt ansvar och mångfald. Storbolagen ser störst potential med alla delarna i ett mänskligare näringsliv. Det är vd:ar på large cap-listan (de största börsbolagen) som anser att det är viktigast för företagens framgång att arbeta mot ett mänskligare näringsliv. De prioriterar nästan alla hållbarhetsområden som lika viktiga för företagens övergripande framgång.

Pontus Schultz stiftelse för ett mänskligare näringsliv presenterar resultatet från en unik undersökning bland vd:ar för bolag noterade på Stockholmsbörsens small, mid och large cap-lista. Undersökningen belyser drivkrafterna för ett mänskligare näringsliv, dvs jämställdhet, mångfald, socialt ansvar samt miljö och klimat, och visar hur börsföretagen ser på dessa för hela samhället helt avgörande hållbarhetsfrågor.

- Vi har genomfört undersökningen för att få en temperaturmätare på hur de tyngsta beslutsfattarna i svenskt näringsliv prioriterar de olika områdena inom ett mänskligare näringsliv, idag och på sikt, säger Carl Forsström, kommunikationsansvarig och styrelsemedlem, Pontus Schultz stiftelse för ett mänskligare näringsliv.

Grundläggande miljöutbildning – 27 oktober 2016

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete – en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande.

Seminarier ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling – våren 2017

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och otilåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till medarbetare, kunder och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop. Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Parisavtalet – risker och möjligheter för företag

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris. Vi redovisar de viktigaste överenskommelserna och besluten, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Agenda 2030 – FN:s globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

– Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus, romanus@ekosofia.se.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg, magnus.ruberg@ekosofia.se.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång.

Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod.

Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg.

För ytterligare information – www.ekosofia.se